

Foto: Heinz Zak

Foto: Pam Roth

Alex Huber. Foroven på klippevæggen – forneden på BMFF.

Foto: Donald Lee

Foto: Matt Scholl

Hyldest til HVERDAGENS VOVEHALSE

Tekst: Morten Lykkegaard

30 år med Banff Mountain Film Festival

Aret er 1975. Det er en rå-kold vinterdag i den lille, forblæste flække Banff i det vestlige Canada, og en gyselig vind skyller ned fra de majestætiske,

og deres spændende møder med fremmede verdener og farefulde forlystelser.

De tre har set nok smarte James Bond-typer fra filmens verden, som

Der gemmer sig en masse storslåede fortællinger og dramaer i den virkelige adventure-verden, som kan slå benene væk under de fleste Hollywood-produktioner.»

sneklædte bjerge, der omkranser byen. I en fugtig kælderlejlighed har de tre outdoor-entusiaster John Amatt, Chic Scott og Evelyn Morehouse stimlet sig sammen. De har en mission: De vil arrangere en filmfestival, der hylder virkelighedens helte. En festival, der tager udgangspunkt i hverdagens vovehalse

med hjælp fra stuntmænd og en overflod af special effects smider sig igennem det ene kunstige flammehav efter det andet. Nu vil de i stedet sætte fokus på de mænd og kvinder af kød og blod, der frygtløst og uden manuskript i hånden giver sig i kast med svimlende vovestykker.

Det ukuelige mod, der står sin endelige prøve, når mennesket konfronteres med naturens overvældende kræfter, kunne jo godt fortjene de famøse 15 minutters berømmelse.

Anonyme adrenalinkonger

Alt imens Hollywoods helte gør enhver ungmø over hele verden blød i knæene, er det kun et fåtal af befolkningen, der nikker genkendende til navnene på virkelighedens helte, selvom der gemmer sig en masse storslåede fortællinger og dramaer i den virkelige adventure-verden, som kan slå benene væk under de fleste blockbuster-produktioner.

Tænk bare på alle de imponerende (og tragiske) skæbner, der knytter sig til et bjerg som Mount Everest. Fra de tidlige forsøg på at bestige bjerget i 1920'erne - ført an af aristokratiske, engelske gentlemen, for hvem klassisk dannelse indebar, at man ikke blot kunne sin Shakespeare til fingerspidserne, men også altid var frisk på at erobre nyt land, over Sir Edmund Hillarys endelige triumf i 1953 og til de første spæde, danske skridt på toppen, som blev sat af en udmattet, men lykkelig Michael Knakkegaard i 1995.

I 1975 var det imidlertid ikke meget, man hørte til disse virkelige dramaer. Selvfølgelig dukkede der en kortfilm op i ny og næ, en avisartikel hist og her - men ellers var der temmelig stille omkring adventure-verdens helte, som heller ikke selv gjorde meget for at ændre på tingenes forknytte tilstand. De havde ikke travlt med at fægte med armene og satte som regel en ære i at lade deres handlinger tale for sig selv.

Mænd af få ord

Et godt eksempel på denne ordknappe konduite er den legendariske, engelske bjergbestiger George Mallory,

der på spørgsmålet om, hvorfor han dog havde sat sig det vanvittige projekt for at bestige Mount Everest som den første, blot svarede: »Fordi det ligger dér.«

Eller den garvede eventyrer Joe Brown, der halvvejs igennem en ufremkommelig sydamerikansk jungle - spækket med dødbringende slanger, skorpioner og edderkopper, som regnen piskede ned over som dundrende jernbjælker - aldeles uimponeret og med knastør røst bemærkede, at denne oplevelse »ikke ligefrem ligger i min top ti.«

Sådan taler mænd, hvis liv er drama nok i sig selv. Og det var deres historie, som de tre entusiaster i Banff den dag i 1975 havde sat sig for at fortælle. De døbte festivalen Banff Mountain Film Festival, og dens sigte var én gang om året at samle de bedste adventure-film overhovedet, så folk kunne få lov at se, hvilke spektakulære hændelser, der udspillede sig uden for Hollywoods papvægge.

Til arrangørernes store overraskelse blev festivalen allerede fra første år en stor succes. Et tidligt højdepunkt var F.R. Crawleys *The*

Man Who Skied Down Everest (1975), der i gnistrende sne skildrede den frygtløse skiløber Yuichiro Miuras hasarderede tur ned ad verdens højeste bjerg. Her så man den perfekte kombination af skønne naturomgivelser, drama, vovemod, dødsforagt og - vil nogle måske mene - dumdristighed.

Fem år senere strømmede der film fra alle verdenshjørner til festivalen. Andre lande fattede interesse, og snart begyndte festivalen at sprede sig ud over landegrænserne. I dage har den fundet vej til ikke mindre end 80 lande. Hvad Cannes-festivalen er for spillefilmen, er Banff Mountain Film Festival for adventure-verdenen.

Banffs vej til Danmark

En frostklar dag i 1996 tænkte den danske adventure-entusiast og fotograf Morten Due, at dét saftusemig skulle være løgn, at en så begivenhedsrig festival gik hans eget fædreland ram forbi. Med en ihærdig kampiver fik han stabled festivalen på benene herhjemme. Og lige siden har danskerne hvert år kunnet se frem til en ny håndfuld sanseoplevelser fra den store, eventyrlige verden.

Banff Mountain Film Festival er en hyldest til eventyret, til rejseysten, nysgerrigheden og modet, der konstant driver os mennesker til den yderste grænse for vor egen formåen - og til tider endda ud over den. Her får du ikke blot lov at se film, der fejrer mødet med fjerne verdenshjørner, fascinerende folkeslag og svimlende smukke naturtableauer, men møder også de folk, hvis frygtløse bedrifter til tider overgår vores vildeste fantasi.

Én gang om året kommer hele verden til København. Og det går aldrig stille for sig.

